

Intellektuell funktionsnedsättning och social sårbarhet – En förstudie i hur gruppinterventionen ESCAPE-NOW fungerar i en svensk kontext

Författare

Patrik Arvidsson (1-4) (presentatör)

Ann-Catrin Lindblom (1)

Affilieringar

1. Vuxenhabiliteringen, Region Gävleborg
2. Centrum för forskning och utveckling, Region Gävleborg
3. Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet
4. CHILD, Jönköping University

Bakgrund

Personer med intellektuell funktionsnedsättning är mer sårbara än andra för att bli utsatta för olika former av våld och övergrepp. De flesta befintliga metoder som syftar till att minska utsattheten är inte anpassade till målgruppen men den amerikanska gruppinterventionen ESCAPE-NOW (the Effective Strategy-Based Curriculum for Abuse Prevention and Empowerment for Individuals with Developmental Disabilities-NOW) utgår utifrån kunskap om kognitiva och neuropsykologiska svårigheter hos individer med intellektuell funktionsnedsättning. ESCAPE-NOW lär ut begreppsförståelse och strategier för att hantera utsatthet för olika former av våld och övergrepp.

Syfte/frågeställning

Att utvärdera hur gruppinterventionen ESCAPE-NOW fungerar i en svensk kontext genom att beskriva/mäta om/hur interventionen kan förändra deltagarnas i) förmåga att fatta beslut och lösa problem i socialt riskfyllda situationer, ii) självskattade välbefinnande och delaktighet i vardagen.

Metod

Förstudie med singel-grupp-design (n=4) som anpassades för att genomföras på en svensk vuxenhabilitering. Analyser med enkel beskrivande statistik med fokus på att fånga förändring hos deltagarna gjordes.

Resultat

Förmågan att fatta beslut och lösa problem i socialt riskfyllda situationer (mätt med en svensk version av Decision making scale) ökade för samtliga deltagare med 5-8 poäng (av 30 poäng). Problem med delaktighet i vardagen (Självskattning av delaktighet) minskade med 3-5 aktiviteter (av 13). Allmänt välbefinnande (en-fråge-skattning på en 5-gradig likertskala) sjönk under interventionens första del, ökade mot slutet av interventionen och var vid uppföljningen tre veckor efter interventions slut i genomsnitt ett skalsteg högre i jämförelse med innan interventionen.

Diskussion/konklusion

Resultatet visar likheter med de amerikanska originalstudierna och detta ses som en indikation på att ESCAPE-NOW kan fungera även i en svensk kontext. Särskilt det förbättrade resultatet i förmågan att fatta beslut och lösa problem i socialt riskfyllda situationer ger stöd för detta antagande. En annan preliminär iakttagelse är att ESCAPE-NOW tillåter anpassningar utifrån deltagarnas olika kognitiva och neuropsykologiska svårigheter utan att interventionens förväntade effekt tycks påverkas.